

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 14Co/3/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8121200362
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Majerník
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8121200362.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Milana Majerníka a sudcov JUDr. Viery Zolákovej a JUDr. Andreja Radomského v spore žalobcov: 1/ W. M., I. XX.X.XXXX, Z. Y. XXX, XXX XX Y., 2/ L. M., I. XX.X.XXXX, Z. Y. XXX, XXX XX Y., obaja právne zastúpení: JUDr. Martina Kožárová Jenčová, advokátka, so sídlom Slovenská 69, 080 01 Prešov, IČO: 42086698, proti žalovanému: Slovenská republika - Ministerstvo dopravy a výstavby SR, so sídlom Námestie slobody 6, 810 05 Bratislava, IČO: 30416094, za účasti intervenienta na strane žalovaného: Obec Ličartovce, Ličartovce 239, 082 03 Ličartovce, právne zastúpený JUDr. Lýdia Farbakyová, advokátka, so sídlom Floriánova 12, 080 01 Prešov, IČO: 37783319, o náhradu nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcov, žalovaného a intervenienta na strane žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 16C/2/2021-107 zo dňa 28.9.2021, takto

rozhodol:

I. Mení rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi v 1/ rade nemajetkovú ujmu vo výške 1.000,- eur a žalobcovi v 2/ rade nemajetkovú ujmu vo výške 500,- eur, a to všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku a v prevyšujúcej časti žalobu zamietá.

II. Potvrdzuje rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II.

III. Žalobcovia majú nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v plnom rozsahu s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi v 1/ rade nemajetkovú ujmu vo výške 2.000,- eur a žalobcovi v 2/ rade nemajetkovú ujmu vo výške 1.000,- eur v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Žalobcom priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

2. O nároku rozhodol na základe žaloby, ktorou sa žalobcovia domáhali od žalovaného náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 15.000,- eur pre každého. Žalobcovia ako stavebníci podali dňa 20.5.2009 na Stavebný úrad Obce Y.iadosť o vydanie dodatočného stavebného povolenia na stavbu garáže nachádzajúcej sa na pozemku č. N., k. ú. Y., pričom dňa 22.5.2009 Obec Y. ako stavebný úrad vydal oznámenie o začatí konania o dodatočnom povolení stavby pod sp. zn. K. a nariadil prejednanie žiadosti v pojednávaní spojenou s miestnym zisťovaním na deň 8.6.2009. Na základe podanej žaloby žiadateľov pre nečinnosť orgánu verejnej správy Krajský súd v Prešove uznesením č. k. 4S/45/2016-37 zo dňa 27.6.2017 uložil Obci Y. povinnosť konať a rozhodnúť vo veci vedenej pod sp. zn. K. o žiadosti žalobcov o vydanie dodatočného povolenia stavby - garáže v lehote 3 mesiacov od právoplatnosti tohto

uznesenia. Žalobcovia vzhľadom na závery uznesenia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4S/45/2016 považujú existenciu nesprávneho úradného postupu (nečinnosť orgánu verejnej správy) za preukázanú. Po vydaní uznesenia Krajského súdu v Prešove Obec Y. v konaní pokračovala tak, že vydala rozhodnutie o prerušení konania, pričom následne rozhodnutím zo dňa 15.8.2019 rozhodla o zastavení konania z procesných dôvodov - dôvodu totožnosti veci. Pokiaľ ide o nemajetkovú ujmu, táto predstavuje zásah do inej ako majetkovej sféry poškodeného a môže predstavovať rôzne negatívne zásahy do osobnostnej integrity poškodeného vplývajúce na jeho česť, vážnosť, povesť, doterajší život, spoločenské postavenie a pod., nemajetkovou ujmu sú dopady v osobnostnej sfére jednotlivca najmä stav neistoty a stresu. Žalobcovia ešte v roku 2009 v súlade so zákonom požiadali o dodatočné povolenie stavby, pričom sa na dlhé roky ocitli v stave právnej neistoty a opakovane sa obracali na rôzne orgány, pričom stavbu, o dodatočné povolenie ktorej žiadali nemôžu dodnes užívať a táto v podstate chátra. Poukázali na judikatúru ESĽP vo veci Angelina Apicella vs. Taliansko, ods. 93 zo dňa 29.3.2006 pod č. 64890/01 v tom zmysle, že ak vznik nemajetkovej ujmy na strane subjektu postihnutého prietiahmi sa prezumuje a neprímeraná dĺžka konania znamená pre sťažovateľa morálnu ujmu a žiadne dôkazy v tomto ohľade zásadne nevyžaduje. Slovenská judikatúra (napr. uznesenie NS SR, sp. zn. 6Cdo/193/2011) už ustálila, že príčinná súvislosť medzi prietiahmi v konaní a vznikom nemajetkovej ujmy je daná samotnou povahou prietiahov. Vzhľadom na to, že toto konanie bolo ukončené napokon až po 11-tich rokoch, a to z procesných dôvodov, nie skutkových, uplatnili si žalobcovia každý nemajetkovú ujmu vo výške 15.000,- eur.

3. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní citujúc ust. čl. 46 ods. 3 Ústavy SR, § 9 ods. 1, § 15 ods. 1, § 17 ods. 1 až 4 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov sa v prvom rade zaoberal námietkou premlčania nároku vznesenou žalovanou stranou. Žalobcovia sa napriek dlho trvajúcim procesom v stavebnom konaní právne relevantne dozvedeli o nečinnosti stavebného úradu až rozhodnutím súdu (uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4S/45/2016 zo dňa 27.6.2017, právoplatné 20.7.2017), pričom Obec Y. mala konať vo veci v lehote 3 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia súdu, t. j. 20.10.2017. Premlčacia doba by teda uplynula 20.10.2020, avšak plynutie premlčacej doby spočinulo po dobu v trvaní 5 mesiacov, keď prebiehalo konanie o predbežnom prerokovaní nároku na náhradu škody, teda záver plynutia premlčacej doby by pripadol na mesiac marec 2021, pričom žaloba bola na súd podaná dňa 18.1.2021. Súd teda dospel k záveru, že nárok žalobcov, ktorého výška je na posúdení súdu, premlčaný nie je, teda žaloba bola podaná včas. V ďalšom súd prvej inštancie skúmal, či došlo k nesprávnemu úradnému postupu, vzniku škody a príčinnú súvislosť medzi nesprávnym postupom a škodou. To, že Obec Y. ako stavebný úrad nepostupoval správne možno bez pochyb vyvodiť zo spomínaného rozhodnutia Krajského súdu v Prešove zo dňa 27.6.2017 sp. zn. 4S/45/2016, ktorým bola obci uložená povinnosť konať. Čo sa týka vzniku škody, táto vyplýva už len zo samotnej skutočnosti, že žalobcovia nemohli svoju nehnuteľnosť plnohodnotne užívať, zveľaďovať ju, teda ich prístup k majetkovým právam vzťahujúcim sa k stavbe bol značne limitovaný. Uvedené potvrdzuje výpoveď jednak žalobcu v 1/ rade a jednak svedkyne M., ktorí podrobne popísali, koľko nepríjemností mali v súvislosti s nie príliš komplikovanou požiadavkou smerujúcou k stavebnému úradu. Príčinnú súvislosť medzi nesprávnym postupom orgánu a vznikom škody mal preto súd prvej inštancie nad rozumnú pochybnosť, za preukázanú. Mal za preukázané, že stavebné konanie, ktoré iniciovali žalobcovia v roku 2009, trvalo viac ako 10 rokov, čo súd považuje za absolútne neprípustné, pričom ukončené bolo procesným rozhodnutím. Samotný právny zástupca žalobcov síce konštatoval v písomnom podaní zo dňa 2.6.2021, že je síce pravdou, že žalobcovia z dôvodu právnej nevedomosti podali ďalšie žiadosti o kolaudáciu, na druhej strane stavebný úrad takéto konania nikdy nemal začať, čo konštatoval aj krajský súd v rozhodnutí sp. zn. 4S/45/2016. Nutné je akcentovať aj tú skutočnosť, že na jednej strane konania je občan/občania, pričom druhou stranou je štát (reprezentovaný samosprávou), ktorý má právne, ekonomicky a celkovo mocensky neporovnateľne silnejšie postavenie. Je absolútne neprípustné, aby pri vskutku jednoduchom stavebnom konaní dochádzalo k tak rozsiahlym prietiahom v konaní, že to pripomína „donkichotský boj s veternými mlynmi“.

4. Následne sa súd prvej inštancie zaoberal aj samotnou výškou náhrady nemajetkovej ujmy. Žalobcovia žiadali každý nemajetkovú ujmu vo výške 15.000,- eur pre každého. Výška nemajetkovej ujmy priznaná podľa § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. nemôže byť vyššia, ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa zákona č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov, čo pre v tomto konaní relevantné obdobie predstavuje sumu 10.875,- eur. Poukázal na tú skutočnosť, že súdy priznávajú náhradu nemajetkovej ujmy napr. pri usmrtení blízkej osoby pri autonehode vo

výške požadovanej žalobcami v tomto konaní. Súd má za to, že je len ťažko možné porovnávať výšku náhrady nemajetkovej ujmy pri strate blízkej osoby s administratívnym konaním, bárs aj dlho trvajúcim. Svoju argumentáciu oprel aj o rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky, kde za prietahy v konaní (súdnom) bolo priznané finančné zadosťučinenie vo výške 500,- eur (III.ÚS 711/2017) alebo I.ÚS 185/2016 (vo výške 1.500,- eur), prípadne I.ÚS 133/2016 (3.000,- eur). Z uvedeného teda vyplýva, že súd sa pri stanovení výšky náhrady sumy nemajetkovej ujmy musí pohybovať v rámci ekonomicko-právneho prostredia, v ktorom vykonáva svoju rozhodovaciu činnosť. Vzhľadom na uvedené mal súd prvej inštancie za to, že žalobcovi v 1/ rade prináleží suma nemajetkovej ujmy vo výške 2.000,- eur, ktorá síce nenahradí stratu času a stres spôsobený dlhotrvajúcim konaním, avšak predstavuje určitú formu satisfakcie. Vo vzťahu k žalobcovi v 2/ rade súd prvej inštancie z rovnakých dôvodov ako pri žalobcovi v 1/ rade priznal nemajetkovú ujmu, avšak vo výške 1.000,- eur, nakoľko v konaní vyplynulo, že žalobca v 2/ rade žije už 6 rokov mimo Slovenskej republiky, teda bezpochyby nepociťoval vplyv celého konania v takej intenzite ako jeho brat, teda žalobca v 1/ rade, ktorý bol tohto konania priamo súčasťou. Súd teda priznal žalobcovi v 1/ rade sumu 2.000,- eur a žalobcovi v 2/ rade sumu 1.000,- eur, pričom v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

5. O trovách konania súd rozhodol s odkazom na aplikáciu ust. § 255 ods. 1, 2 CSP. Mal za to, že žalobcovia boli v konaní úspešní, preto proti žalovanému im priznal nárok na náhradu trov konaní.

6. Proti výroku I. a III. tohto rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný, ktorým žiadal zrušenie rozhodnutia a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Namietal vady konania podľa § 365 ods. 1 písm. d) a h) CSP. Uviedol, že ako žalovaný v uvedenej veci namietal nesplnenie základných predpokladov na vznik nároku žalobcov na nemajetkovú ujmu podľa zákona č. 514/2003 Z.z., rovnako aj výšku nemajetkovej ujmy a vzniesol námietku premlčania nároku žalobcov. Začiatok plynutia premlčacej lehoty je upravený odlišne pri nároku na náhradu škody z titulu nesprávneho úradného postupu a inak pri nároku na náhradu škody spôsobenú nezákonným rozhodnutím. Z ustanovenia § 19 zákona č. 514/2003 Z.z. je analogicky možné usudzovať, že pre začiatok plynutia premlčacej lehoty pri nároku na náhradu škody spôsobenú nesprávnym úradným postupom nie je podmienkou zmena alebo zrušenie a dokonca ani vydanie akéhokoľvek rozhodnutia, čo vyplýva aj z podstaty zákonnej definície nesprávneho úradného postupu. Uvedený názor vyplýva aj z uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/127/2018. Na základe uvedeného má za to, že vo vyššie uvedenej veci došlo k premlčaniu nároku žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy z titulu nesprávneho úradného postupu, pretože o nečinnosti intervenienta ako stavebného úradu, t.j. o nesprávnom úradnom postupe ako aj o škode, ktorá vznikla, museli žalobcovia vedieť najneskôr v deň právoplatnosti rozhodnutia Krajského súdu v Prešove č.k. 4S/45/2016-37, t.j. dňa 20.7.2017, ktorým súd iba deklaroval nečinnosť správneho orgánu - intervenienta, a zároveň mu uložil povinnosť konať a rozhodnúť. V čase od 20.7.2017 do dňa podania žaloby na Okresnom súde Prešov, t.j. 18.1.2021, ak nerátame čas predbežného prerokovania nároku na náhradu škody (od 10.9.2018 do 20.2.2019), je nutné konštatovať, že došlo k uplynutiu premlčacej lehoty troch rokov na uplatnenie si nároku na náhradu škody, nemajetkovej ujmy, na súde. Súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil začiatok plynutia premlčacej lehoty, pričom ničím neodôvodnil, prečo je začiatok plynutia viazaný na uplynutie lehoty troch mesiacov, ktoré Krajský súd v Prešove vo svojom rozhodnutí určil intervenientovi na konanie a rozhodnutie vo veci sp. zn. H6/2009, a v rozsudku sa nevysporiadal ani s názorom žalovaného a jeho námietkou premlčania. Žalovaný namietal aj výšku nemajetkovej ujmy, ktorú súd priznal žalobcom, najmä žalovanému v 2/ rade, ktorý sa pojednávania nezúčastnil, žije dlhodobo v zahraničí a je odôvodnené pochybovať, do akej miery sa aktívne zúčastňoval konaní na správnom orgáne vo veci dodatočného povolenia stavby garáže, aký vplyv mala nečinnosť intervenienta na jeho osobný život a pod. Výšku nemajetkovej ujmy priznanú súdom prvej inštancie považuje za neprimeranú v porovnaní s inými kompenzáciami s prihliadnutím na ľudský život ako najvyššiu hodnotu.

7. Rovnako proti výroku I. a III. tohto rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonnej lehote odvolanie intervenient. Namietal vady konania podľa § 365 ods. 1 písm. h) a f) CSP. Rovnako ako žalovaný, ani intervenient sa nestotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, podľa ktorého začiatok plynutia premlčacej lehoty sa viaže na koniec trojmesačnej lehoty, ktorá mala začať plynúť od právoplatnosti rozsudku Krajského súdu v Prešove sp.zn. 4S/45/2016, t.j. odo dňa 20.7.2017, teda začala plynúť dňa 20.10.2017. Intervenient má za to, že premlčacia lehota začala plynúť dňa 25.10.2015, teda v deň, keď Okresná prokuratúra v Prešove podaním vyjadrenia matke žalobcov konštatovala nečinnosť správnych orgánov, teda žalobcovia mali vedomosť o nečinnosti správneho orgánu, resp. dňa 19.12.2016, kedy žalobcovia

podali správnu žalobu na Krajský súd v Prešove, ktorou sa domáhali, aby správny súd uložil žalovanému konať a rozhodnúť vo veci. Rovnako ako žalovaný poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/127/2018. K výške nemajetkovej ujmy priznanej súdom prvej inštancie žalobcom uviedol, že pri rozhodovaní o jej výške vôbec nezobral do úvahy a nepostupoval v zmysle ust. § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z., pričom poukázal na nález Ústavného súdu SR I. ÚS 285/2018 zo dňa 15.8.2018, z ktorého vyplýva, že nečinnosť orgánu verejnej moci nepochybne samé osebe znamenajú pre poškodeného určitú nemateriálnu ujmu, to však poškodeného nezabavuje povinnosti preukázať vznik tejto nemateriálnej ujmy. Žalobca v 1/ rade uviedol, že nemohol v noci spať, ďalšie skutočnosti preukazujúce zásah do jeho súkromného života nepreukázal. Žalobca v 2/ rade sa pojednávania dňa 28.9.2021 nezúčastnil, nevyjadril sa a žiadnym spôsobom neprezentoval, ako ho neprimeraná dĺžka správneho konania ovplyvnila v súkromnom živote, ani následky tohto konania v jednotlivých sférach jeho spoločenského života. Preto mal konajúci súd žalobu zamietnuť. Súd prvej inštancie rozhodol bez toho, aby jeho rozhodnutie bolo založené na konkrétnych a preskúmateľných hľadiskách, ktoré by vychádzali zo skutkového stavu na základe dokazovania vykonaného za účelom zistenia konkrétnych následkov v jednotlivých oblastiach života dotknutých osôb, pričom dôkazné bremeno zaťažovalo žalobcov, ktorí v tomto smere boli v konaní pasívni a žiadne dôkazy neprodukovali. Navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmenil a žalobu zamietol.

8. Proti II. výroku tohto rozsudku, teda výroku, ktorým súd prvej inštancie žalobu v prevyšujúcej časti zamietol, podali včas odvolanie žalobcovia, pričom namietali nesprávne skutkové zistenia a nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie. Výška peňažnej náhrady je predmetom voľnej úvahy súdu, keďže zákon nestanovuje ani rámcové čiastky pre odškodnenie nemajetkovej ujmy, s výnimkou hornej hranice uvedenej v § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z. Výška nemajetkovej ujmy by mala odrážať všeobecne zdieľané predstavy o spravodlivosti. Majú za to, že priznaná výška nemajetkovej ujmy tieto atribúty nenapĺňa. Súd prvej inštancie priznal žalobcovi v 1/ rade kompenzáciu necelých 200,- eur za každý rok zbytočných prieťahov, žalobcovi v 2/ rade dokonca ešte nižšiu, čo nemožno považovať, vzhľadom na skutkové okolnosti prípadu, za spravodlivé a dostačujúce. Žalobcovia žiadnym spôsobom neprispeli ku vzniku prieťahov v konaní. V konaní bolo preukázané, že žalobcovia sa opakovane snažili dosiahnuť svoje práva, opakovane sa obracali na prokuratúru, políciu, Okresný úrad ako nadriadený orgán, opakovane predkladali svoje stanoviská, žiadosti, obrátili sa na krajský súd so žalobou proti nečinnosti štátneho orgánu. Poukázali na nález Ústavného súdu SR I.ÚS 288/2018 zo dňa 5.12.2017 a rozhodnutie Ústavného súdu ČR sp. zn. I.ÚS 2844/2014, ako aj na judikatúru ESLP, ktorou je Slovenská republika viazaná. Z rozhodnutia veľkého senátu vo veci Apicella proti Taliansku vyplýva, že pri určení sumy nemajetkovej ujmy vychádza zo sumy 1.000,- až 1.500,- eur za rok trvania konania. ESLP považuje za primerané odškodnenie právnej neistoty žalobcu v rámci hladiny životnej úrovne SR suma 400,- eur za každý žalobcom žiadaný rok neefektívnej činnosti súdu. Nestotožnili sa ani s názorom súdu, že výšku nemajetkovej ujmy je potrebné priznať žalobcom odlišne, keďže žalobca v 2/ rade žije mimo územia SR. Navrhli, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým žalobu v prevyšujúcej časti zamietol, zrušil a vrátil vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, resp. zmenil tak, že žalobcom prizná vyššiu náhradu nemajetkovej ujmy.

9. Žalobcovia vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedli, že zákon č. 514/2003 Z.z. nemá osobitné ustanovenie týkajúce sa premlčania nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, je preto potrebné analogicky použiť ustanovenie týkajúce sa premlčania nároku na náhradu škody. Súdna prax je jednotná v tom, že pre začiatok plynutia premlčacej doby na náhradu škody sa vyžaduje skutočná, preukázaná, nie len predpokladaná vedomosť o vzniknutej škode a o zodpovednej osobe. Aj keď možno súhlasiť s názorom, že pre objektívne určenie začiatku plynutia premlčacej doby nie je nevyhnutné vychádzať z rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4S/45/2016, k tomu, aká je dĺžka prieťahov v konaní, žalobcovia mohli dospieť nie vydaním uznesenia Krajského súdu v Prešove, ale uplynutím lehoty, ktorú súd určil stavebnému úradu na konanie, lebo až po jej uplynutí začal stavebný úrad konať. K rovnakému záveru dospel Krajský súd v Prešove v uznesení sp. zn. 4CoPr/2/2011. Aj v prípade, ak by začiatok plynutia premlčacej lehoty nastal dňa 20.07.2017, k premlčaniu nároku nedošlo, a to pre prerušenie plynutia premlčacích lehôt. Podľa § 19 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z., lehota neplynie počas predbežného prerokovania nároku podľa § 15 odo dňa podania žiadosti do skončenia prerokovania, najdlhšie počas šiestich mesiacov. V tomto prípade bola žiadosť o predbežné prerokovanie podaná dňa 7.9.2018 a odpoveď doručená dňa 20.2.2019. Podľa § 1 písm. a) zákona č. 62/2020 Z.z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej choroby COVID 19, lehoty ustanovené právnymi predpismi v súkromnoprávných vzťahoch na uplatňovanie alebo bránenie práve

na súde, uplynutím ktorých by došlo k premlčaniu alebo k zániku práva, v čase odo dňa účinnosti tohto zákona od 27.3.2020 do 30.4.2020 neplynú. Lehota sa tak predlžuje o viac ako päť mesiacov, t.j. minimálne do 20.1.2021. Žaloba bola podaná dňa 15.1.2021, teda v rámci lehoty. Námietku žalovaného vo vzťahu k výške nemajetkovej ujmy považujú za nedôvodnú. Pri porovnaní súm priznaných v iných konaniach, je priznaná výška nemajetkovej ujmy neporovnateľne nižšia a nezabezpečuje ani minimálnu kompenzáciu ujmy spôsobenej žalobcom. Navrhli, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. a III. ako vecne správny potvrdil.

10. Intervenient vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobcov uviedol, že žalobcovia neunesli dôkazné bremeno a súdu nepreukázali vznik nemajetkovej ujmy a príčinnú súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom nemajetkovej ujmy s poukazom na § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z. V ďalšom poukázal aj na nález Ústavného súdu I.ÚS 285/2018 zo dňa 15.08.2018. K rozhodnutiam Ústavného súdu SR sp. zn. I.ÚS 133/2016 a I.ÚS 185/2016, na ktoré poukázali žalobcovia, uviedol, že sťažovateľ sa sťažnosťou domáhal vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 Ústavy SR, podľa ktorého má každý právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov, t.j. právny základ týchto konaní bol úplne iný a z tohto dôvodu sú tieto nálezy bez právneho významu k prejednávanej veci. Vzhľadom v uvedenej argumentácii a vznesenej námietke premlčania navrhol, aby odvolací súd žalobu zamietol.

11. Žalobcovia vo svojom vyjadrení k odvolaniu intervenienta uviedli, že podanie Okresnej prokuratúry v Prešove zo dňa 23.10.2015 bolo adresované matke žalobcov, nie samotným žalobcom. Matka žalobcov podala dňa 6.7.2015 podanie označené ako „trestné oznámenie“ na Generálnu prokuratúru SR, pričom toto bolo posúdené ako podnet podľa Zákona o prokuratúre. Toto bolo opätovne doručené matke žalobcov, ktorá nekonala ako splnomocnenec niektorého zo žalobcov, pričom prokuratúra upovedomovala o prijatí prokurátorských opatrení v konaní vedenom pod sp. zn. K., teda v inom konaní. Navyše považujú za vylúčené, aby došlo k premlčaniu práv podľa zákona č. 514/2003 Z.z. z dôvodu nesprávneho úradného postupu v priebehu tohto istého správneho konania. K výške nemajetkovej ujmy uviedli argumentáciu odvádzajú od citácie ust. § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z., pričom opätovne poukázali na judikatúru ÚS SR i ESLP. Pripomenuli, že dĺžka konania nebola spôsobená žalobcami, preto ujma nemôže byť napravená samotným konštatovaním porušenia. Navrhli, aby odvolací súd rozsudok v napadnutých výrokoch I. a III. ako vecne správny potvrdil, pričom trvali na podanom odvolaní voči výroku II.

12. Intervenient vo svojej replike k vyjadreniu žalobcov uviedol, že ani jeden zo žalobcov nepreukázal existenciu ani rozsah nepriaznivých následkov, ktoré im mali vzniknúť v súvislosti s nesprávnym úradným postupom a nečinnosťou orgánu verejnej moci, hoci na nich bolo dôkazné bremeno preukázať skutočnosti, z ktorých by jednoznačne vyplynulo, že v dôsledku nesprávneho postupu žalovaného im vznikla nemajetková ujma, pričom sa prihliada a zohľadnia následky dopadu vzniknutej ujmy na jednotlivé stránky života dotknutej osoby a okolnosti, za ktorých k nej došlo tak, ako to vyplýva z ust. § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z. V ďalšom zopakoval argumentáciu k plynutiu premlčacej lehoty uvedenú v jeho predchádzajúcich písomných podaniach. Trval na svojom návrhu, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu zamietne, resp. rozsudok zruší a vec vráti súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

13. Žalovaný vo svojom vyjadrení k vyjadreniu žalobcov uviedol, že súhlasí s vyjadreniami intervenienta uvedenými v jeho odvolaní, namieta premlčanie nároku žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy z titulu nesprávneho úradného postupu, ako aj neunesenie dôkazného bremena. Trval na svojom návrhu, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil, resp. zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie tak, ako to uviedol vo svojom odvolaní.

14. Žalobcovia vo svojej replike k vyjadreniu intervenienta uviedli, že Najvyšší súd SR v rozsudku, sp. zn. 4Cdo/125/2019 konštatoval, že nemajetková ujma vzniká samotným porušením základných práv a slobôd fyzickej osoby nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom. Nie je sporné, že v danom prípade došlo k nesprávnemu úradnému postupom. Pokiaľ intervenient poukazuje na kritériá v zmysle ust. § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z., tieto predstavujú demonštratívny výpočet. Súd nie je povinný skúmať všetky kritériá, ale je potrebné posúdiť vec s ohľadom na konkrétne skutkové okolnosti každého individuálneho prípadu. Podľa nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. I.ÚS 573/2012 zo dňa 16.1.2013, judikatúra obsiahnutá v nálezoch, ktorými rozhodoval o sťažnostiach na prieťahy

v konaniach pred všeobecnými súdmi, je v plnom rozsahu aplikovateľná i pri posudzovaní námietky nečinnosti orgánov verejnej správy. Ústavný súd pritom posudzuje tri kritériá: zložitost' veci, správanie účastníka a postup, akým v konaní postupoval orgán verejnej moci. Postup súdu prvej inštancie preto považuje za súladný so zákonom. Je nesporné, že v danom prípade stavebné konanie trvalo 11 rokov. Svojou povahou išlo o v podstate bežný typ konania, ktorý nebol skutkovo ani právne náročný. Žalobcovia neprispeli k vzniku prieťahov v konaní. Vzhľadom na uvedené sú splnené podmienky pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch a len samotné konštatovanie porušenia práva v takomto extrémnom prípade nemôže byť dostatočným a efektívnym prostriedkom na vyvázenie alebo zmiernenie takto vzniknutej ujmy. Nemajetková ujma nie je škodou, preto ju nemožno exaktne vyčíslit' a jej výška je ponechaná na voľnej úvahe súdu. Súdby mali zohľadniť vlastnú rozhodovaciu činnosť v porovnateľných prípadoch, preto žalobcovia predložili prehľad rozhodnutí súdov v podobných sporoch, v ktorých boli priznané náhrady nemajetkovej ujmy v rozsahu od 400,- eur za jeden rok konania, čo je minimálne dvojnásobok tohto, čo priznal súd v tejto veci. Vzhľadom na uvedené trvali na podanom odvolaní voči výroku, ktorým súd v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

15. Žalobcovia v ďalšom písomnom podaní k vyjadreniu intervenienta a vyjadreniu žalovaného uviedli, že nečinnosť správneho orgánu je potrebné posúdiť komplexne. Samotný žalovaný a intervenient určujú začiatok plynutia premlčacej doby rôzne, preto nemožno od účastníka správneho konania legitímne očakávať, že si v priebehu správneho konania sám urobí záver, či je tu ešte nečinnosť správneho orgánu alebo už nie. Poukázal na českú právnu úpravu, zákon č. 82/1998 Sb., ktorý pokiaľ ide o premlčanie, obsahuje precíznejšiu úpravu, pričom uvádza, že premlčacia doba vo vzťahu k nemajetkovej ujme začína plynúť od skončenia konania, v ktorom k nesprávnemu úradnému postupu došlo. Vzhľadom na uvedené považujú námietku premlčania za nedôvodnú. K výške nemajetkovej ujmy uviedli, že jednoduché stavebné konanie trvalo 11 rokov, pričom táto samotná dĺžka konania postačuje pre odôvodnenie existencie závažnosti ujmy. Stavebný úrad až po 11 rokoch zistil, že v konaní nemôže pokračovať, pretože je tu prekážka res iudicata. Táto samotná skutočnosť svedčí o absurdnosti celého tohto správneho konania.

16. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok na základe odvolania žalobcov a žalovaného a na jeho strane vystupujúceho intervenienta v rozsahu a z dôvodov daných ust. § 379, § 380 CSP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) postupom v zmysle ustanovenia § 219 ods. 3 CSP rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. v zmysle ustanovenia § 388 CSP zmenil a v časti výroku II., ktorým vo zvyšnej časti súd prvej inštancie žalobu zamietol, ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

17. V preskúmvanej veci sa žalobcovia podanou žalobou domáhali voči žalovanému náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 15.000,- eur pre každého z nich, tvrdiac, že im bola spôsobená škoda nesprávnym úradným postupom orgánov štátnej správy spočívajúcim v dlhotrvajúcich prieťahoch v stavebnom konaní, ktorého boli účastníkmi. Svoj nárok si uplatnili žiadajúc aplikáciu podľa zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov. Vzhľadom k tomu, že predmetný zákon nadobudol účinnosť dňom 1. júla 2004, pričom žalobcovia si uplatňujú svoj nárok na náhradu škody za obdobie po nadobudnutí jeho účinnosti, bolo potrebné posúdiť dôvodnosť uplatneného nároku podľa ustanovení tohto zákona. Súd prvej inštancie preto správne aplikoval na daný prípad zákon č. 514/2003 Z.z. a posudzoval zodpovednosť štátu ako zodpovednosť za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom.

18. Z ustanovenia § 1 písm. a) citovaného zákona vyplýva, že tento zákon upravuje okrem iných aj zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci. Z ustanovenia § 3 ods. 1 písm. b) zákona vyplýva, že štát zodpovedá za podmienok ustanovených citovaným zákonom okrem iného aj za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci nesprávnym úradným postupom. Podľa § 9 ods. 1 zákona, za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prieťahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb. Zodpovednosť za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci je objektívna a nemožno sa jej zbaviť (§ 3 ods. 2 cit. zákona). Zmyslom a účelom uvedeného zákona je podľa nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky z 18.1.2012, sp. zn. I.ÚS 430/2011 stanoviť v súlade s čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky podmienky, za ktorých vzniká právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím

súdu, iného štátneho orgánu, či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom, a to spôsobom, ktorý umožňuje odškodniť všetky prípady, v ktorých bola poškodenému spôsobená škoda takým rozhodnutím orgánu verejnej moci, ktoré sa neskôr ukázalo ako nezákonné.

19. Zákon o zodpovednosti za škodu bližšie nedefinuje nesprávny úradný postup. V zásade ide o tie prípady vzniku škôd, ktoré boli vyvolané inou činnosťou štátnych orgánov ako rozhodovacou. Môže ísť o akúkoľvek činnosť spojenú s výkonom právomoci určitého štátneho orgánu, ak pri tomto výkone alebo v súvislosti s ním dôjde k porušeniu pravidiel stanovených právnymi predpismi pre konanie štátneho orgánu alebo k porušeniu poriadku, ktorý vyplýva z povahy, funkcie alebo cieľov tejto činnosti. Úradný postup je potrebné posudzovať z hľadiska účelu, k dosiahnutiu ktorého postup štátneho orgánu smeruje. Správny úradný postup, pokiaľ ide o rýchlosť správneho konania, upravujú predpisy správneho práva. Správne orgány postupujú v konaní v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi. Sú povinné svedomite a zodpovedne sa zaoberať každou vecou, ktorá je predmetom konania, vybaviť ju včas a bez zbytočných prieťahov. Z citovaného zákonného ustanovenia § 3 ods. 1 písm. b) zák. č. 514/2003 Z. z. vyplýva aj to, že vydanie správneho rozhodnutia po uplynutí lehôt uvedených v zákonoch je nesprávnym úradným postupom.

20. Podľa § 17 ods. 1 cit. zákona uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

21. Podľa § 17 ods. 2 cit. zákona v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

22. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom pri výkone verejnej moci za podmienok stanovených zákonom bolo zavedené zákonom č. 514/2003 Z. z. Pre vznik práva na náhradu nemajetkovej ujmy, obdobne ako pre vznik práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánov verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom, je nevyhnutné, aby boli súčasne naplnené tri základné predpoklady, ktorými sú: 1. nezákonné rozhodnutie orgánov verejnej moci alebo jeho nesprávny úradný postup, 2. existencia nemajetkovej ujmy, 3. kvalifikovaná príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom a vznikom nemajetkovej ujmy; v prípade nemajetkovej ujmy musí byť navyše zrejmé, že samotné konštatovanie porušenia práva je nedostatočné. Právo domáhať sa náhrady škody sa musí priznať každému, komu škoda alebo ujma vznikla ako dôsledok nesprávneho úradného postupu orgánu štátu a náhrada škody by mala predstavovať „spravodlivé zadosťučinenie“ a zahŕňať i peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy (morálnu ujmu).

23. Z dôvodovej správy k zákonu č. 514/2003 Z. z. vyplýva, že nutnosť zaviesť právo aj na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom pri výkone verejnej moci bolo zavedené z dôvodu potreby rozšíriť súčasné chápanie práva na náhradu škody ako práva na náhradu skutočnej majetkovej škody aj na chápanie náhrady škody ako „spravodlivého zadosťučinenia“. Tým sa rozšírili možnosti uplatnenia nároku na náhrady škody nielen na náhradu skutočnej majetkovej škody, ale aj na náhradu nemajetkovej ujmy. Náhrada škody by mala predstavovať „spravodlivé zadosťučinenie“ a zahŕňa napríklad peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy (morálnu ujmu), ako aj iné formy zadosťučinenia (napríklad verejné ospravedlnenie, uverejnenie zrušujúceho rozsudku a stručného odôvodnenia a podobne). Tá by mala zahŕňať ujmu spôsobenú poškodením občianskej cti, dobrej povesti, v dôsledku morálneho utrpenia v prípade zadržania, väzby, výkonu trestu odňatia slobody alebo ochranného opatrenia, v dôsledku sťaženia spoločenského uplatnenia a inú preukázateľnú a tiež preukázanú nemajetkovú ujmu. Z uvedeného vyplýva, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy možno priznať len v súvislosti s nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom, ale len vtedy, ak nemajetková ujma vznikla v príčinnej súvislosti s týmto nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom, pričom nestačí len tvrdenie, že nemajetková ujma vznikla; nemajetková ujma a príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom musia byť aj preukázané. Aj v zmysle rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30.7.2008, sp. zn. 5Cdo/219/2007 musí v súvislosti s náhradou škody spôsobenej orgánmi verejnej moci

spôsobenej nesprávnym úradným postupom existovať tzv. kauzálny nexus - príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a škodou, teda vzťah príčiny a následku. Ak bola príčinou vzniku škody iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nenastáva. Otázka príčinnej súvislosti nie je otázkou právnou, ide o skutkovú otázku, ktorá môže byť riešená len v konkrétnych súvislostiach. Nárok má ten, komu bola škoda takýmto postupom spôsobená.

24. Podľa uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/24/2012 zo dňa 19. marca 2012 občianske súdne konanie, v ktorom poškodený uplatňuje nárok na náhradu ujmy spôsobenej orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci a v súvislosti s tvrdením, že mu vznikol nárok na náhradu majetkovej ujmy (škody), sa domáha aj náhrady nemajetkovej ujmy, lebo zastáva názor, že samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením, je konaním v zmysle § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. tak v časti, ktorou sa účastník domáha náhrady majetkovej ujmy, ako aj v časti, ktorou žiada uspokojiť nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Podstata tohto konania je nemenná bez ohľadu na to, čoho konkrétne sa v ňom účastník domáha.

25. Zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie vyplýva, že žalobcovia ako stavebníci podali dňa 22.5.2009 žiadosť o vydanie dodatočného stavebného povolenia na stavbu garáže, nachádzajúcej sa na pozemku č. N. k.ú. Y. podľa § 88 zákona č. 50/1976 Zb. Z uznesenia Krajského súdu v Prešove č. k. 4S/45/2016-37 zo dňa 27.6.2017 vyplýva, že o žalobe žalobcov podanej proti nečinnosti orgánu verejnej správy proti žalovanému, súd rozhodol tak, že Obec Y. je povinná konať a rozhodnúť vo veci vedenej pod sp. zn. K. o žiadosti žalobcov o vydanie dodatočného povolenia stavby - garáže nachádzajúcej sa na pozemku č. N., k. ú. Y. podľa § 88a zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v lehote 3 mesiacov od právoplatnosti tohto uznesenia. Rozhodnutím Obce Y. stavebný úrad zo dňa 15.8.2019 č. K. (Obec Y.) ako vecne a miestne príslušný správny orgán konanie vo veci dodatočného povolenia stavby dvojgaráž nachádzajúcej sa na pozemku parcely N., k. ú. Y., ktorého účastníkmi konania boli žalobcovia, podľa § 30 ods. 1 písm. i) zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní zastavil. Okresný úrad Prešov odbor výstavby a bytovej politiky rozhodnutím zo dňa 28.1.2020 č. OU. na základe odvolania žalobcov proti rozhodnutiu Obce Y. zo dňa 15.8.2019 č. K. rozhodol tak, že zamietol odvolanie a rozhodnutie Obce Y. zo dňa 15.8.2019 potvrdil. Vec správneho súdnictva vedená na tunajšom súde pod sp.zn. 6S/26/2020, v ktorej sa žalobcovia domáhajú preskúmania zákonnosti uvedeného rozhodnutia, nie je zatiaľ rozhodnuté.

26. Súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie na tom, že v dôsledku dlhotrvajúceho konania došlo na strane žalobcov k porušeniu práva na rozhodnutie v primeranej lehote, a preto už len s ohľadom na samotnú celkovú dĺžku konania nie je možné následky neoprávneného zásahu napraviť len morálnym zadosťučinením, a preto boli splnené podmienky pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy podľa ust. § 17 ods. 1, 2 zák. č. 514/2003 Z. z. Vo vzťahu k žalovaným vznesenej námietke premlčania súd prvej inštancie uviedol, že predmetom konania bol nárok žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy z dôvodu nesprávneho úradného postupu, ktorý vo svojom rozhodnutí v konaní vedenom pod sp. zn. 4S/45/2016 konštatoval Krajský súd v Prešove. Súd v tomto rozhodnutí konštatoval, že stavebný úrad bol nečinný, a zároveň mu uložil povinnosť konať a rozhodnúť v lehote troch mesiacov. Vzhľadom na túto lehotu mal súd prvej inštancie za to, že premlčacia lehota začala plynúť márnym uplynutím trojmesačnej lehoty uloženej súdom.

27. Aj odvolací súd pri prejednaní podaných odvolaní považoval za potrebné prioritne sa vysporiadať s uplatnenou námietkou premlčania uplatneného nároku. Súdna prax je v tomto jednotná, že ak bola v súdnom konaní vznesená námietka premlčania voči žalovanej pohľadávke z hľadiska procesnej ekonomie ďalšieho postupu v konaní sa prioritne zaoberá jej zodpovedaním, až následne pristupuje k riešeniu ďalších otázok (napr. o výške nároku a pod.), pokiaľ sa mu námietka premlčania nejaví byť dôvodná.

28. Podľa § 19 ods. 1 veta prvá, ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Lehota neplynie počas predbežného prerokovania nároku podľa § 15 odo dňa podania žiadosti do skončenia prerokovania, najdlhšie však počas šiestich mesiacov.

29. Ak súd prvej inštancie uzavrel, že premlčacia doba nemohla začať plynúť pred uplynutím 3-mesačnej lehoty na konanie a rozhodovanie v stavebnom konaní (určený súdom v konaní pod

sp.zn. 4S/45/2016) možno sa s týmto názorom stotožniť. Nebolo by spravodlivé, aby sa žalobcovia domáhali svojho práva v rámci plynutia lehoty ustanovenej súdom, v ktorej mal správny orgán konať a rozhodnúť. Napokon aj vzhľadom na argumentáciu žalobcov uvedenú vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného, podľa ktorého aj v prípade, že by začiatok plynutia premlčacej lehoty nastal dňa 20.7.2017, k premlčaniu nároku nedošlo, a to pre prerušenie plynutia premlčacích lehôt. Podľa § 19 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z., lehota neplynie počas predbežného prerokovania nároku podľa § 15 odo dňa podania žiadosti do skončenia prerokovania, najdlhšie počas šiestich mesiacov. V tomto prípade bola žiadosť o predbežné prerokovanie podaná dňa 7.9.2018 a odpoveď doručená dňa 20.2.2019. Podľa § 1 písm. a) zákona č. 62/2020 Z.z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej choroby COVID 19, lehoty ustanovené právnymi predpismi v súkromnoprávných vzťahoch na uplatňovanie alebo bránenie práve na súde, uplynutím ktorých by došlo k premlčaniu alebo k zániku práva, v čase odo dňa účinnosti tohto zákona od 27.3.2020 do 30.4.2020 neplynú. Lehota sa tak predlžuje o viac ako päť mesiacov, t.j. minimálne do 20.1.2021. Žaloba bola podaná dňa 15.1.2021, teda v rámci lehoty. Nemožno súhlasiť ani s názorom, že premlčacia lehota začala plynúť doručením vyjadrenia Krajskej prokuratúry v Prešove zo dňa 29.12.2015, a to matke žalobcov, nie samotným žalobcom, nakoľko v konaní je potrebné preukázať nielen to, že sa oprávnený mohol o spôsobenej škode dozvedieť, ale okamih, kedy sa skutočne dozvedel, čo možno mať za preukázané okamihom vydania rozhodnutia správneho súdu, ktorým konštatoval nečinnosť správneho orgánu, pričom uložil povinnosť správneho orgánu konať v lehote troch mesiacov. Navyše k stavu právnej istoty dochádza až zásadne právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, a preto v prípade tvrdeného nesprávneho úradného postupu možno začatie plynutia premlčacej lehoty určiť len vo vzťahu k celému konaniu, a to až po jeho skončení, teda po odstránení protiprávneho stavu. Taktiež podľa § 25 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. právne vzťahy podľa tohto zákona sa spravujú ustanoveniami Občianskeho zákonníka. Na základe analógie podľa § 653 ods. 1 Občianskeho zákonníka možno dospieť k takému istému záveru, a síce, že kým nesprávny úradný postup spočívajúci v prieťahoch trvá, nemôže ani začať plynúť premlčacia doba, keď navyše výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch závisí od dĺžky a intenzity nesprávneho úradného postupu. Vychádzajúc z uvedeného a z toho, že zo zisteného skutkového stavu vyplynulo, že Obec Ličartovce ako stavebný úrad rozhodnutím zo dňa 15.8.2019 č. H6/2009/Ka/2019 konanie vo veci dodatočného povolenia stavby podľa zákona o správnom konaní zastavil, pričom Okresný úrad Prešov rozhodnutím zo dňa 28.1.2020 odvolanie zamietol a rozhodnutie Obce Ličartovce potvrdil, nemôže byť dôvodná ani námietka premlčania vznesená žalovaným.

30. Uplatnený odvolací dôvod v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. f) CSP sa týka chyby v zisťovaní skutkového stavu veci súdom prvej inštancie spočívajúcej v tom, že skutkové zistenie, ktoré bolo podkladom pre jeho rozhodnutie, je nesprávne, t. j. musí ísť o skutkové zistenie, na základe ktorého vec posúdil po právnej stránke a ktoré je nesprávne v tom zmysle, že nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, pričom medzi chybami skutkového zistenia a chybami právneho posúdenia je úzka vzájomná súvislosť, keďže príčinou nesprávnych (v zmysle nedostatočných) skutkových zistení môže byť chybný právny názor, v dôsledku ktorého zisťoval iné skutočnosti, prípadne zisteným skutočnostiam prisudzoval iný právny význam. Nesprávne sú i také skutkové zistenia, ktoré založil na chybnom hodnotení dôkazov. Ide o situáciu, keď je logický rozpor v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov účastníkov alebo ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti.

31. Ďalší odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP vychádza z toho, že rozhodnutie súdu prvej inštancie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením je omyl súdu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť, alebo ak použil síce správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval na daný prípad.

32. Po preskúmaní obsahu spisu odvolací súd dospel k záveru, že v danom prípade súd prvej inštancie dospel k správnym skutkovým záverom, keď konštatoval, že postupom správneho orgánu v posudzovanom stavebnom konaní došlo k dlhotrvajúcim prieťahom, ktoré konanie možno v celku označiť ako nesprávny úradný postup, v príčinnej súvislosti s čím došlo na strane žalobcu k jeho nepohode užívania stavby, ako aj vzniku pocitu neistoty. Tieto skutkové zistenia považuje odvolací súd za správne, zodpovedajúce výsledkom vykonaného dokazovania. Z uvedeného dôvodu preto, lebo sa odvolací súd

stotožnil so skutkovými závermi súdu prvej inštancie, nemal dôvod dokazovanie zopakovať (§ 384 ods. 1 CSP). Existenciu podmienok na doplnenie dokazovania odvolací súd nezistil (§ 384 ods. 2 a 3 CSP). V konečnom dôsledku obe strany sporu vo svojich odvolacích námietkach neúplnosť dokazovania, resp. nevykonanie niektorého z dôkazov ani nenamietali. Odvolací súd sa stotožnil tak, ako je už uvedené vyššie aj so záverom súdu prvej inštancie, že žalobcom uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy z titulu nesprávneho úradného postupu nie je premlčaný. Podľa judikatúry sa právo na náhradu nemajetkovej ujmy z titulu nesprávneho úradného postupu premlčuje v subjektívnej trojročnej premlčacej lehote, pri plynutí ktorej je rozhodujúci okamih, kedy sa poškodený dozvedel o škode (viď uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5MCdo/3/2010 z 20. marca 2012, obdobne rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 25Cdo/754/2003 z 22. apríla 2004, resp. sp. zn. 25Cdo/1793/2004 z 30. augusta 2006 a sp. zn. 28Cdo/479/2009 zo dňa 5. apríla 2011). Pri súdom judikovanom závere o prieťahoch v správnom (stavebnom) konaní (ukončenom až v r. 2019) - rozhodnutím odvolacieho správneho orgánu z 15.8.2019, nemá odvolací súd za to, že by vyhoveniu žalobe bránila námietka premlčania, ak žaloba bola podaná 18.1.2021.

33. Po tom, ako mal v spore aj odvolací súd za preukázané, že na strane žalovaného došlo k nesprávne úradnému postupu, v príčinnej súvislosti s ktorým došlo u žalobcov k ujme zaoberal sa správnosťou výšky súdom prvej inštancie určeného odškodnenia. V tejto súvislosti odvolací súd v prvom rade uvádza, že vzhľadom na charakter sporu nemôže byť škoda stanovená exaktne, keďže sa jedná o úvahu súdu. V tomto smere poukazuje na závery vyplývajúce z uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/25/2019, ktoré zohľadňuje už doterajšiu súdnu prax - viď rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/171/2005, sp. zn. 6Cdo/37/2012, sp. zn. 6MCdo/15/2012, sp. zn. 3Cdo/7/2017 a sp. zn. 3Cdo/19/2018), v zmysle ktorých „...určenie výšky primeranej náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym rozhodnutím orgánu štátu nesmie predstavovať ľubovôľu alebo absolútnu voľnú úvahu súdu, ktorá by nepodliehala žiadnemu hodnoteniu. Všeobecný súd je povinný určiť výšku tejto náhrady po náležitom zistení rozhodujúcich skutkových okolností, v nadväznosti na ktoré pri právnom posúdení veci prihliadne aj na iné právne predpisy slovenského právneho poriadku upravujúce odškodnenie (napr. zákon č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi) a zohľadní aj právne závery, ku ktorým v obdobných prípadoch dospela judikatúra Ústavného súdu SR a Európskeho súdu pre ľudské práva...“. Aj podľa Európskeho súdu pre ľudské práva by priznaná finančná náhrada napr. v konaniach o ochranu osobnosti nemala byť neprimeraná iným finančným kompenzáciám - napríklad výške náhrady za utrpenie a bolesť (ktoré boli spôsobené napr. telesnými zraneniami - Karhuvaara a Iltalehti v. Fínsko). Podobne sa vyjadril aj Najvyšší súd SR, keď konštatoval, že priznávanie premrštených súm by mohlo viesť k bezdôvodnému obohacovaniu sa a dokonca by mohlo bagatelizovať niektoré ujmy na iných základných právach (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/171/2005 zo dňa 27.4.2006).

34. Vychádzajúc z uvedených záverov, a preto, aby sa predišlo ľubovôli súdu pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy za zásah orgánu verejnej moci do osobnostných práv poškodeného, odvolací súd najskôr zisťoval právny poriadkom ustanovené limity odškodňovania. Určenie maximálnej náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím je zakotvené v ust. § 17 zák. č. 514/2003 Z. z. Podľa aktuálneho znenia tohto ustanovenia, výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení. Výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná podľa odseku 2 nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu, ktorým je zákon č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi platnom znení.

35. Ako ďalšie kritériá pre správne určenie výšky primeranej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v súvislosti so zodpovednosťou štátu za nesprávny úradný postup judikatúra Najvyššieho súdu SR uvádza súdne rozhodnutia v iných obdobných prípadoch, ku ktorým dospela judikatúra súdov Slovenskej republiky, resp. Ústavného súdu SR a Európskeho súdu pre ľudské práva. Aj v zmysle nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 288/2017 z 5. decembra 2017 pri určovaní sumy nemajetkovej ujmy musia všeobecné súdy zároveň zohľadňovať svoju vlastnú rozhodovaciu činnosť, a teda v súlade s princípom rovnosti rozhodovať v porovnateľných veciach rovnako a v ich judikatúre by tak mal existovať vzťah priamej úmernosti medzi závažnosťou ujmy a výškou priznanej náhrady. V danom

prípade súd prvej inštancie po ustálení skutkového stavu pri svojom rozhodovaní porovnával výšku nemajetkovej ujmy žalobcami uplatnenú s rozhodnutiami Ústavného súdu SR, kde za prietahy v súdnom konaní bolo priznané finančné zadosťučinenie vo výške 500,- eur (III.ÚS/711/2017) alebo I.ÚS/185/2016 vo výške 1.500,- eur. V zásade sa s predmetným postupom možno stotožniť, keďže je súladný s judikatúrou Najvyššieho súdu, odvolací súd, však na rozdiel od súdu prvej inštancie, považoval za dôležité predmetnú úvahu rozšíriť predovšetkým na viaceré rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky a taktiež aj Ústavného súdu Českej republiky. Z judikatúry Ústavného súdu vyplýva, že pri odškodňovaní účastníkov/strán, u ktorých konštatuje porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, sú zohľadňované 3 kritériá, a síce zložitost' právnu a skutkovú tej-ktorej veci, správanie sa účastníka v danej veci (nález Ústavného súdu SR z 5.4.2011, sp. zn. III.ÚS/320/2010), ako aj postup samotného súdu (v danom prípade ide o správanie sa správneho orgánu).

36. Vychádzajúc z uvedených kritérií, aplikujúc na preskúmanú vec, odvolací súd konštatuje, že žalobcami označované nesprávne úradné konanie predstavuje konanie na úseku správneho orgánu, ktoré možno zjednodušene označiť ako stavebné konanie, žiadnym spôsobom svojou skutkovou a právnou zložitost'ou nevybočujúce zo štandardného konania, ktoré je mnohopočetne vedené v každodennom živote pred správnymi orgánmi Slovenskej republiky. Už len z tohto pohľadu je samotná dĺžka konania v čase rozhodnutia súdu prvej inštancie viac ako 10 rokov neprimeraná, neakceptovateľná a ničím neospravedliteľná. Pokiaľ ide o správanie sa žalobcov v danom stavebnom konaní, tak prvoinštančný, ako aj odvolací súd nezistili žiadnu skutočnosť, ktorá by mala byť zohľadnená na ich ľarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným prietahom. Napokon, čo sa týka tretieho kritéria, správanie sa správneho orgánu, z chronologického opísania toho, ako boli vydávané jednotlivé rozhodnutia, je zrejmé, že existujú dlhšie obdobia jeho nečinnosti. Vychádzajúc z uvedeného, po náležitom zistení rozhodujúcich skutkových okolností, zohľadňujúc teda dĺžku napadnutého správneho konania, predmet tohto konania, jeho význam pre žalobcov a berúc do úvahy aj ďalšie konkrétne okolnosti preskúmaného prípadu, teda vznik právnej neistoty a s tým súvisiaca nepohoda spojená s nemožnosťou plnohodnotne disponovať s nehnuteľnosťou - dvojgarážou, pričom ale nešlo o taký zásah, o aký by sa mohlo jednať v prípade obydľia žalobcov, považoval odvolací súd za dôvodné a v súlade so zásadami spravodlivosti priznanie sumy 1.000,- eur žalobcovi v 1/ rade a sumy 500,- eur žalobcovi v 2/ rade ktorá podľa jeho presvedčenia zodpovedá žalobcom spôsobenej ujme, a to predovšetkým vzniku pocitu neistoty a nepohody. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie v tom, že v tomto prípade je rozdiel jednotlivých priznaných súm potrebné odôvodniť aj tou skutočnosťou, že žalobca v 2/ rade sa dlhodobo zdržiava mimo územia Slovenskej republiky, preto nemožno mať za to, že nečinnosť orgánu verejnej správy zasiahla do jeho práv v takej intenzite ako v prípade žalobcu v 1/ rade.

37. Pre výšku náhrady nemajetkovej ujmy mal odvolací súd na zreteli aj to, že predmetné správne konanie bolo skončené zastavujúcim rozhodnutím a nie meritórnym.

38. Odvolací súd nemodifikoval skutkový stav zistený súdom prvej inštancie. Zo zisteného skutkového stavu dospel pri právnom posúdení len k iným záverom o výške prisúdenej náhrady nemajetkovej ujmy.

39. Z uvedených dôvodov preto odvolací súd žalovaným napadnutý výrok I. v zmysle ust. § 388 CSP čiastočne zmenil a v sume presahujúcej 500 eur v prípade žalobcu v 2/ rade a v sume presahujúcej 1.000,- eur v prípade žalobcu v 1/ rade žalobu zamietol. Naopak, do sumy 500,- a 1.000,- eur považoval výrok rozsudku súdu prvej inštancie za vecne správny, a preto v uvedenej časti rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil. Z tých istých dôvodov odvolací súd vo výroku II., ktorým súd prvej inštancie žalobu žalobcu vo zvyšnej časti zamietol, rozsudok v zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

40. Odvolací súd v dôsledku zmeny rozsudku súdu prvej inštancie rozhodol o trovách konania podľa § 396 ods. 2 CSP, podľa ktorého, ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie v spojení s § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci a v spojení s § 262 ods. 1 CSP, podľa ktorého o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania o zaplatenie nemajetkovej ujmy bolo nevyhnutné zobrať do úvahy výsledok celého konania; podľa výsledku konania boli žalobcovia v spore v plnom rozsahu úspešní, preto im proti žalovanému vznikol nárok na plnú náhradu trov konania. Zásadu úspechu vo veci (§ 255

CSP) treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku, nemožno ho totiž ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania je potrebné rozlíšiť, čo je základné a čo sprevádzajúce. Za základné sa považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté, výška ujmy je potom druhotná a nadväzujúca. Žalobcov v takejto veci preto treba považovať za plne procesne úspešných, keďže mali plný úspech čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška plnenia, vyplývajúca z tohto ich procesného úspechu závisela výlučne od úvahy súdu. Preto odvolací súd uložil žalovanému povinnosť nahradiť žalobcom trovy konania v rozsahu 100 %.

41. Rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP, § 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh - § 428 CSP).